

Op stap met

Op stap met Bert van Dijk.

Door Jan Alewijn Dijkhuizen.

Daar sta je dan, om 5 uur 's morgens op een parkeerplaats te wachten op je medetellers. Voor veel vogelaars is dit een regelmatig terugkerend fenomeen; voor mij is dit niet mijn favoriete activiteit en het is een zeldzaamheid dat ik zo vroeg op ben. Maar afspraak is afspraak: voor de rubriek "op stap met" wilde ik deze keer met iemand mee die al jaren actief is op de Slikken van Voorne en ook nog eens iemand van de oude garde. En zo komt het dat ik op stap ga met Bert van Dijk.

Het vreemde is dat ik Bert al heel lang ken, tenminste, ik weet wie hij is. Tot voor kort kwam ik Bert regelmatig op de fiets tegen op de Sipkesslag, vaak stilstaand met een verrekijker en een klein opschrijfboekje in de hand. We maakten dan een praatje over het weer en over de vogels die we hoorden en zagen. Na zo'n ontmoeting met deze rustige vriendelijke man fietste ik altijd opgewekt verder.

Deze keer gaan Bert en ik samen met Tom van Wanum de BMP (Broedvogel Monitoring Project) telling op de Westplaat (noordzijde Slikken van Voorne) doen. Bert vertelt al snel dat hij blij is dat hij dit ondanks zijn gezondheidsproblemen weer kan doen. Hij kijkt ook alweer uit naar de zeetrekellingen. De reden waarom Bert dit gebied is gaan tellen heeft ook al met leeftijd te maken, namelijk het afnemende gehoor van de vorige gebiedsteller. Ik kan er van mee praten maar moet zeggen dat met de huidige hulpmiddelen er toch nog volop te genieten valt. Aan het gehoor van Bert blijkt niets te mankeren; op zijn eigen rustige wijze loopt hij met Tom en mij op en dan hoor je ineens: grasmus, even later: winterkoning; weer even later: goudvink.

Een opschrijfboekje komt er overigens niet meer aan te pas, ook Bert is 5 jaar geleden digitaal geworden hoewel tijdens deze telling Tom met een iPad alle waarnemingen op een digitale kaart inplot.

Uiteraard wil ik wel eens weten wat de achtergrond van Bert is en mijn vooroordeel blijkt juist hoewel zijn carrière in het begin afweek van wat ik dacht. Bert werkte eerst bij de ABN en is pas op 25-jarige leeftijd aan de pedagogische academie begonnen. Zo werd hij op zijn 28ste leraar. Ai, dat had ik niet mogen zeggen, Bert werd onderwijzer! Hij heeft zijn hele carrière gewerkt met leerlingen in de bovenbouw van de basisschool. We zijn het al snel eens dat dat ook de leukste leeftijd is om les aan te geven. Leuker dan kleuters waar je inhoudelijk veel minder aan kwijt kunt (daar denken anderen natuurlijk heel anders over, gelukkig maar).

Tot mijn stomme verbazing blijkt Bert een van de medeoprichters van de vogelwerkgroep te zijn. Hoewel ik Bert wel van heel vroeger ken maakten in die tijd andere eigenwijze, luidruchtige en rokende oude mannen veel meer indruk op mij dan Bert en dan sommen we al die namen op, Cor vd Lee (en zijn dochter), Martin Lok, Hans de Ligt, Henk Dries, André Velthuisen, Leo Mommers, Onno van Hest en Paul Boeren en natuurlijk nog anderen waarvan we even niet op de naam komen. Maar in dit illustere rijtje hoort Bert van Dijk zeker thuis! Als we dan terugkijken op die periode van eind jaren 70 en de jaren 80 was het toch echt wel een mannenclub. Ik vond ze oud maar dat waren ze natuurlijk helemaal niet, dat lag aan mijn eigen leeftijd...

Bert van Dijk. Foto: Jan Alewijn Dijkhuizen

Bert vertelt dat in het begin vooral aandacht was voor kennis opdoen en kennis delen. Maar al snel wilde de werkgroep projectmatig een onderzoek starten en gekozen werd voor het nu langst lopende onderzoek van onze afdeling, de Westplaattellingen. De eerste excursie van de vogelwerkgroep naar dit gebied kan Bert zich nog goed herinneren. Het was koud, mistig en druilerig, er was eigenlijk niets te zien tot er opeens uit de nevel een roze vogel zichtbaar werd, een flamingo! Chileens helaas, maar het was wel een memorabele waarneming! Deze tellingen dragen nu overigens zeer nadrukkelijk bij aan de status van de toewijzing tot Natura 2000-gebied met zelfs een koninklijk toegangsbeperkingsbesluit, oftewel, voor vrijwel het hele gebied geldt: verboden toegang! Het is dan ook een voorrecht om in dit gebied te mogen tellen en bij te dragen aan de bescherming ervan.

Nu is het overigens heel erg laag water op de Westplaat. We verbazen ons over de steeds

snellere veranderingen maar vinden het gebied juist daarom zo boeiend. We memoreren dat er helemaal nog geen bomen op de Westplaat stonden en je tijdens de tellingen gewoon over de dam kon lopen waar je kon genieten van de tapuiten. Nu horen we juist daar veel struik- en bosvogels, zanglijsters, kneuen, nachtegalen, merels, fitis en tiftjaf enzovoort.

Als we over het pad naar de Bonte Piet lopen vertelt Bert dat hij hier een keer een vrouw tegenkwam die wilde weten wat er zo luid te zingen zat. Dus hij legt netjes uit dat dit nachtegalen zijn. De volgende vraag was welk bruin vogeltje er toch in haar tuin kon zitten, tsja zegt Bert, dat kan ik zo niet zeggen. Oh, zegt de vrouw, "ik dacht dat u veel van vogels wist, goedendag", Bert verbouwe-reerd achterlatend.

Hij vertelt ook nog een wat meer filosofische anekdote, waar gebeurd op de Maasvlakte bij de Vuurtorenvlakte. Het speelt ongeveer 30 jaar geleden (ja 30 jaar). Bert stond met een aantal vogelaars met verrekijkers te speuren naar de jaarlijks terugkerende morinelplevieren. Het gehele gebied werd vanaf een vast punt bespied: niets te zien. Tot één van de vogelaars er genoeg van had en een beetje verveeld om zich heen keek en riep: "hier lopen ze, vlak vóór ons". En inderdaad op ongeveer 10 meter voor ons liep een groepje morinelplevieren. En zo besluit Bert: wat je ver zoekt is soms heel dichtbij...

Bert heeft ondertussen in heel wat gebieden op Voorne-Putten vogels geteld. Vaak hielp hij anderen of verving hen indien nodig maar volgens mij ligt zijn hart toch bij kust en zee. Hij is niet voor niets al tientallen jaren actief met het zeetrekten en in vroeger jaren met de Westplaattellingen.

Als ik thuis nog even wat op wil zoeken over de vogelwerkgroep kom ik ineens een stuk tegen van Bert over de in 1986 opgerichte paddenwerkgroep. Hier licht hij toe dat de werkgroep in een paar jaar tijd enige duizenden amfibieën heeft helpen oversteken en daarmee al hun levens heeft gered. Als lugubere vergelijking schijft hij dat er in 1985 ongeveer 400 doodgereden exemplaren op de weg lagen...Dus Bert is ook nog actief geweest met zeer succesvolle beschermingsactiviteiten.

En toch, het liefst gaat hij gewoon lekker zelf op stap met zijn verrekijker en tot voor kort dus met zijn opschrijfboekje! Maar Bert is toegetreden tot de 21ste eeuw zoals hij het zelf zegt. Ik ben blij dat ik met Bert mee mocht en hoop dat hij nog vele jaren van onze veelzijdige natuur en vooral de vogels mag genieten!